

DOI: <https://doi.org/10.31318/978-966-7357-72-6-11>
УДК 78.071.1Колодуб]:78.036(477)(497.2)(045)

БАЛІНОВА С. К.

Балінова Світлана Конківна, доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової (Одеса, Україна).

Balinova Svitlana, Associate Professor at the Department of Classical and Specialized Piano, A. V. Nezhdanova Odesa National Academy of Music (Odesa, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0673-4746>

© Балінова С. К., 2025.

ТВОРЧИСТЬ ЖАННИ Й ЛЕВКА КОЛОДУБІВ У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКИХ МУЗИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

THE CREATIVITY OF ZHANNA AND LEVKO KOLODUB IN THE CONTEXT OF UKRAINIAN-BULGARIAN MUSICAL CONNECTIONS

«Рекомендую надіслати фольклорні зразки»¹, — наставляв мене мій науковий керівник доктор мистецтвознавства, професор, академік Академії мистецтв України Іван Федорович Ляшенко (1927–1998) у відповідь на побажання Лева Миколайовича Колодуба звернутися до болгарської пісенної творчості, про що він написав в анкеті, присвяченій виявленню форм співпраці болгарських українських музикантів. Композитор ділився зі мною своїми творчими планами:

Мрію написати великий симфонічний твір із використанням болгарського фольклору», Що — це не знаю... задум опери... А поки що — у дитячому

¹ З особистої розмови авторки публікації з І. Ф. Ляшенком. 1981 р.

фортепіанному альбомі надруковано п'єсу для фортепіано «Болгарський танець»¹.

Можливо, на зацікавлення Л. Колодуба болгарською музичною культурою вплинули поїздки та особисті зустрічі з болгарськими музикантами, про що він також докладно пише у листі:

Перша зустріч з Болгарією 1966 року. У Спілці композиторів показував свою Першу симфонію (написана 1958 року), Українську рапсодію № 1 та ін.²

Ще одна поїздка відбулася влітку 1969 спільно з відомими українськими композиторами Андрієм Штогаренком (1902–1992) і Аркадієм Філіпенком (1911/1912–1983) у місто Варну, де в концерті української музики були виконані «Гуцульські картинки» (1967) Л. Колодуба.

Про цю ж поїздку в особистій зустрічі зі мною неодноразово згадував і А. Філіпенко, який із 1968 року був президентом музичної секції Українського товариства дружби й культурних зв'язків із зарубіжними країнами. Та особливо запам'яталися численні інтерв'ю та рецензії у пресі.

Творчий внесок Жанни Колодуб у розвиток українсько-болгарських музичних зв'язків вирізняється глибоким проникненням у сутність болгарського фольклору, відображенням його самобутності й образного і стильового розмаїття. Створюючи цикл «Братерське коло» для флейти й камерного оркестру (1984), композиторка використовує теми болгарських народних пісень. Перша з них — «Янка през гора в'рвеше» — це популярна тракійська народна пісня.

Ж. Колодуб вказує першоджерело: збірка «Народни песни от Североизточна България»¹. Номер, під яким опубліковано пісню, — 661.

¹ З особистої розмови авторки публікації з композитором. 1981 р.

² Із приватного листа композитора до автора статті. 1981 р.

Редактори-упорядники збірки Іван Качулев (Ivan Kačulev), Елена Стоїн (Elena Stoin) і Райна Кацарова (Rajna Kasarova). Саме з Райною Кукудовою-Кацаровою (1901–1984), відомою болгарською фольклористкою, листувався Борис Лятошинський (1895–1968), у класі якого Жанна Колодуб осягала мистецтво композиції. Друга пісня, використана в циклі «Братерське коло», має назву «Елено, моме». Це популярний у Болгарії хороводний танець-«хоро» «Елено моме хубава», який «грають», тобто танцюють і співають одночасно.

Приваблювала Ж. Колодуб і творчість болгарських поетів. Так, на слова Асена Босєва (Асен Иванов Босев, 1913–1997) вона написала дві пісні — «Весняний вітер» і «Золото літа» (переклад В. Виноградова, у першоджерелі — «Чисте золото»).

На виступ відомого дитячого хору «Бодра сіяна» під постійним керівництвом Бончо Бончева (1899–1975) 1969 року композиторка написала рецензію, висловлювала свої враження в газеті «Работническо дело». Того ж року, під час згадуваної поїздки на міжнародний музичний фестиваль «Варненско лято», Ж. Колодуб познайомила з музикознавцем Крумом Ангеловим, автором книги «Незабравими среци», з яким підтримувала творчі зв'язки протягом кількох років.

Фортепіанні твори Лева Колодуба і Жанни Колодуб болгарської та української тематики неодноразово з великим задоволенням виконували мої болгарські й українські учні і студенти в Болгарії та Україні.

¹ Народни песни от Североизточна България / ред.-съст. R. Kasarova, I. Kačulev, E. Stoin ; изд. на Българската Академия на Науките, гр. София. Т. 1. Сѳия, 1962. Стр. 359.